

I översättning av Helena Ridberg, utgiven av Atrium Förlag 2017

Siobhan Dowd – om författaren

Siobhan Dowd (1960-2007) var redan känd som människorättsaktivist när hon med bara två böcker lyckades bli en av Storbritanniens mest hyllade barn- och ungdomsboksförfattare. Hennes för tidiga död blev inte slutet för hennes litterära framgångar, snarare tvärtom: postumt utgavs ytterligare tre böcker – en för barn, två för ungdomar – och dessutom var det Dowds idé som låg till grund för Patrick Ness *Sju minuter över midnatt* (2012).

Barnet i mossen utkom i original 2008, året efter att fredsavtalet slöts på Nordirland. Den belönades med Carnegie Medal, den mest prestigefyllda brittiska barn- och ungdomsboksutmärkelsen – det var första gången som den delades ut postumt.

Dowds böcker karakteriseras, liksom hennes liv, av en stor spännvidd: ingen bok är den andra lik, ändå kan vissa gemensamma drag skönjas, som att de ofta kretsar kring frågor om identitet och att finna sig själv samt utgår ifrån utsatta individer som samtidigt är lätta att identifiera sig med. Karaktärerna hos Dowd är alltid minutiöst utmejslade och böckerna rymmer också en skicklig balansgång mellan tragedi och komedi. Ofta, om än inte alltid, finns också ett irländskt inslag med. Framförallt excellerar Dowd dock som berättare, med en sällsynt känsla för vad som skapar intresse i ett sammanhang.

Fastän Dowd växte upp i Streatham i södra London, var hon redan i unga år irländsk till hjärtat och tillbringade mycket tid hos släkten på Irland. År 1984 anslöt sig Dowd till skribentföreningen International PEN, där hon engagerade sig i kampen för yttrandefrihet och till försvar för de skribenter världen över som förtrycks och fängslas för sina åsikter. Under sju år kom hon att ansvara för Freedom-to-Write Committee på PEN American Center och bland annat kämpa för den då dödshotade Salman Rushdie. Hon reste mycket, skrev stora mängder rapporter och artiklar utifrån sina resor och var även redaktör för flera antologier med fokus på utsatta skribentgrupper runtom i världen. 1997 återvände Dowd till Storbritannien, för att tillbringa mer tid med sin familj, och passade då också på att grunda ett program på English PEN i syfte att få ut författare till skolor i socialt utsatta områden, liksom till fängelser och ungdomsanstalter.

I september 2004 inledde Dowd sin kamp mot en elakartad bröstcancer som paradoxalt nog sammanföll med en ny karriär som barn- och ungdomsboksförfattare. Hon skrev totalt fem böcker, varav tre alltså utkom postumt.

Ett sista tecken på hennes engagemang för litteratur och människor i svåra situationer var att Dowd bara dagarna innan hon gick bort hann inrätta Siobhan Dowd Trust, en välgörenhetsstiftelse som utifrån donationer och hennes litterära royalties arbetar med läsande aktiviteter för utsatta barn.

Barnet i mossen – om boken

Barnet i mossen, med originaltitel *Bog Child*, handlar om 18-åriga Fergus McCann och utspelar sig under en kort tidsperiod 1981, under den våldsamma Konflikten på Nordirland. Boken är indelad i tre delar. Den första delen med titeln *Gryning* inleds med att Fergus och hans farbror Tally stjälar torv uppe i mossen på berget, alldeles vid gränsen mellan Nordirland och Republiken Irland, då Fergus hittar ett dött barn, troligen mördat. Det visar sig att barnet är ett arkeologiskt fynd från järnåldern – arkeologer kopplas in på

fallet, och eftersom gränsdragningen är otydlig börjar de båda länderna att bråka om vem som äger fyndet.

Fergus blir lite av en kändis och får namnge mossbarnet. Han ger henne namnet Mel, och personen Mel börjar ge sig till känna i Fergus drömmar, där hon berättar sin historia. Fergus ger arkeologen och hennes dotter Cora – som Fergus snart blir förälskad i – husrum i sin mammas Bed & Breakfast.

Fergus familj är i upplösningstillstånd efter att äldste sonen Joe fångslats för sitt samröre med Provisoriska IRA. Joe ansluter sig snart till hungerstrejkarna i Long Kesh-fängelset, som kämpar för sin rätt att bli accepterade som politiska fångar, och delar familjen i två ståndpunkter – pappan som ställer sig på sonens sida och Fergus och mamman som försöker övertala honom att ge upp strejken. De två yngsta döttrarna försöker de hålla utanför.

Fergus tränar ofta löpning uppe på berget, och där blir han vän med en gränsvakt vid namn Owain. Men på grund av löpningen blir han också ombedd av en gammal vän till Joe vid namn Michael Rafter att hjälpa Provisoriska IRA med att föra paket över gränsen uppe på berget. Fergus går till slut med på det mot att Rafter ser till att Joe slutar sin hungerstrejk.

I bokens andra del, vid namn *Andra anblicken*, börjar Fergus avslutande examensprov, som är avgörande för om han kan lämna Nordirland och studera till läkare. Fergus har svårt att koncentrera sig på grund av allt som händer runt honom.

Arkeologen upptäcker att Mel inte är ett barn och att hon blivit strypt, snart upptäcks även att hon var dvärgväxt. Fergus blir alltmer involverad i den arkeologiska undersökningen, och i Cora.

Joe ändrar inte inställning till hungerstrejken och Fergus försöker ta sig ur kurirverksamheten, men ändrar sig då Rafter hotar att döda Owain om han gör det.

Bokens tredje del har titeln *Kamp eller flykt* och här trappas allting upp. En av hungerstrejkarna i fängelset dör och en bilbomb dödar två kvinnor i London. Fergus tror att hans kurirverksamhet gjort bomben möjlig och han avslöjar sig för Owain. Men de upptäcker att det är preventivmedel som Fergus smuglat – Rafter har lurat honom.

Joe hamnar i koma, och familjen ställs inför beslutet att antingen mata honom med näringsdropp eller låta honom dö. Fergus lyckas till slut få över pappan på sin sida och de räddar Joe.

Det utbryter ett gräl om Mel mellan arkeologerna, och Fergus och Cora kommer med en teori om att hon dödats på grund av sin dvärgväxt. Mel själv berättar hur hon offrat sig för byns bästa, och deras berättelser går ihop då Fergus inser att Mel utsågs till syndabock för det dåliga vädret.

Cora blir skickad till sin pappa, och det blir slutet på kärlekshistorien. Owain dödas av en bomb, och farbror Tally dödas av polisen då han haffas för att ha tillverkat bomben.

Fergus får de betyg han behöver och lämnar Nordirland för studier utomlands.

Konflikten i Nordirland

Den irländska ön är delad i två politiska enheter: Republiken Irland i sydväst och Nordirland i nordöst. Nordirland är officiellt en del av Storbritannien, men invånarna i denna region har under många år kämpat för att antingen upprätthålla sin samhörighet med England eller istället återförenas med övriga Irland.

Dessa spänningar gav på 1960-talet upphov till en våldsam konflikt kallad "The Troubles", på svenska Konflikten i Nordirland (i denna läsguide hänvisad till som

"Konflikten"), som pågick med full styrka under cirka femtio års tid. Uppdelningen mellan den nordirländska befolkningen har inte varit enbart politisk, utan även religiös.

"Konflikten" uppstod mellan nationalist/republikaner, som framförallt är katoliker, och unionister, som mestadels är protestanter. Unionisterna vill att Nordirland ska fortsätta att vara en del av Storbritannien och ser sig själva som briter, medan nationalisterna önskar en politisk återförening med övriga Irland, självständig från brittiskt styre, och ser sig själva som irländare. Ett fredsavtal mellan dessa grupper kom till stånd 2007, men spänningarna finns fortfarande kvar.

Fergus McCann och hans familj i *Barnet i mossen* är katolska republikaner och den historia som Siobhan Dowd berättar utspelar sig 1981, mitt i den våldsammaste tiden av "Konflikten". Men Dowd skrev boken medan fredsförhandlingar fortfarande pågick, och ämnet var brännande aktuellt då boken utkom 2008, året efter att fredsavtalet slöts. Berättelsen är fortfarande aktuell, då spänningarna i Nordirland fortfarande finns kvar, men också med tanke på de många andra liknande konflikter som finns i världen idag.

För fördjupning om Konflikten i Nordirland se exempelvis:

- Det svenska förordet till *Barnet i mossen*
- "Konflikten i Nordirland" och "The Troubles" på Wikipedia
- so-rummet.se/fakta-artiklar/konflikten-i-nordirland-och-vagen-till-forsoning

Diskutera

Barnet i mossen är indelad i tre delar, vardera med en rubrik som ger en ingång till läsningen. Dessa diskussionsfrågor är uppdelade efter bokens tre delar, och boksamtalet kan därför med enkelhet föras under tre separata tillfällen, lika gärna som under en och samma träff. Du kan också välja att fokusera på ett eller några teman, eller plocka ut de frågor du finner mest intressanta för tillfället.

DEL 1 - GRYNING

Inledningen

Den första delen av boken har rubriken "Gryning". Vad associerar du till ordet "gryning", och varför, tror du, har Siobhan Dowd satt just denna rubrik på bokens första del?

Redan i första kapitlet presenteras vi för ett antal nyckelpersoner i berättelsen. Vad får vi veta om dem och hur serverar Dowd oss denna information?

Inledningen till en bok är i många fall den viktigaste källan till den information som skapar förståelse för det som händer längre fram i berättelsen. I de inledande kapitlen sår Dowd några frön i form av händelser, som kommer att utveckla sig och få konsekvenser, positiva eller negativa, längre fram. Fundera över vad Dowd berättar i de inledande kapitlen, och varför just detta är viktigt att veta – och håll det i minnet under läsningen.

Vad får vi veta om "Konflikten", och om Fergus och Tallys plats i den?

Vad får vi veta om Fergus och Tally som personer?

Familjen

Fergus familj står i berättelsens centrum: mamman, pappan, småsysterarna Cath och Theresa, storebrodern Joe och farbror Tally. Vad får vi veta om de olika familjemedlemmarna? Hur förhåller de sig till de övriga familjemedlemmarna? Hittar du liknande relationer i Mels familj?

Banden till familjen påverkar de val Fergus gör – på vilka sätt? Se exempelvis:

Första mötet och samtalet med Michael Rafters, s. 60-64.

”Tack vare honom hade mamma fått Bed & Breakfast-kunder för första gången på tre år.” s. 77.

Anledningen till beslutet att bistå Rafters, s. 112-114.

Kamp eller flykt

Redan i bokens första del tas detta tema upp, som sedermera får utgöra rubrik till bokens tredje och avslutande del.

Det finns tydliga motsättningar mellan kamp och flykt inom Fergus familj. Fergus och modern å ena sidan förespråkar pacifismen och livet. Fadern och Joe förespråkar kampen och uppoffringen. Vilka argument har de för sin respektive sak? Se till exempel samtalet i fångelset på s. 92-100. Vilka argument håller du själv med om, och vilka förkastar du – och varför?

Hur förhåller sig bokens övriga karaktärer till ”Konflikten”? Systrarna, Tally, Owain, Michael Rafters? Vad, tror du, är orsaken till deras olika ställningstaganden?

Fundera över det inledande grälet om gränsen. Här handlar det om att vända saken till sin egen fördel – olika perspektiv på samma sak ger olika utfall. Finns det andra ställen i berättelsen där detta återspeglas? Titta t ex på följande passager:

”I eftermiddagssolen utgjorde platsen en glad anblick.” s. 35

”Längre ner kunde man bli strimlad för det här, tänkte han. Häruppe på berget verkade det inte som om konflikten räknades.” s. 55

”Det är en kamp, Fergus. Ingen fars. Det är blodigt allvar.” s. 83

En underlig tid

”Men det är en underlig tid vi lever i. Och vi tvingas göra underliga saker för att ta oss ur den underliga tiden.” s. 93

Ovanstående ord yttras av Joe under Fergus och moderns besök i fängelset för att argumentera honom ur hungerstrejken. Fergus kontrar själv med "Herregud. Det är ju rena rama *Alice i det satans Underlandet* därinne." (s. 100) Medan Joe tyr sig till Alice, tyr sig Fergus till Mel: "Han skulle ha gett vad som helst för att få vara med dem däruppe på berget och leta efter lämningar från en annan tidsålder." (s. 88)

Vad kan du själv se för kopplingar mellan *Alice i Underlandet* och hungerstrejken?

Vilka paralleller kan du dra mellan Mels och Fergus tidsåldrar?

Varför tror du att Fergus tänker så mycket på Mel? Blir hon en flykt från en hemsk tillvaro, en vän att anförtro sig åt, en påminnelse om hans egen verklighet eller något helt annat?

DEL 2 - ANDRA ANBLICKEN

Rubriken

Ordet "anblick" används oftast i uttrycket "vid en första anblick", vilket betyder att man ser något för första gången och skapar sig en snabb uppfattning om det – underförstått att det sedan kan te sig helt annorlunda. Dowd leker med uttrycket i rubriken "Andra anblicken". Fundera över vad detta uttryck kan betyda. Vilka associationer gör du till rubriken?

Vilka exempel kan du hitta i bokens andra del, där ny information presenteras, som gör att vi som läsare får en ny uppfattning om en händelse eller en person?

Vad får vi t ex veta om Mel i denna del? Ändrar det vår uppfattning om henne på något sätt?

Precis som i verkliga livet lär vi känna de karaktärer, som vi introducerats för i bokens första del, ännu närmare ju längre in i berättelsen vi kommer. Dowd låter dem i bokens andra del själva berätta varsin historia för Fergus, istället för att fortsätta servera oss Fergus ord om dem. Vad får vi veta om t ex farbror Tally, Owain, Cora och Michael Rafters med deras egna ord? Ändrar det vår uppfattning om dem? I så fall hur?

Löpningen

Vad betyder löpningen för Fergus? Hur beskriver han den? Se exempelvis:

"Löpningen börjar bli en fix idé, Fergus.
'Den håller mig i form.'
'Gör dig handikappad, snarare.'
'Det är det enda som hindrar mig från att bli galen.'" (s. 157)

Förändras Fergus inställning till löpningen i och med kurirverksamheten?

Förändringar i tillvaron

I bokens andra del sker en hel del förändringar i Fergus tillvaro. Vilka exempel kan du ge? (Exempel: Fergus drömmer om Cora istället för Mel, Fergus besöker Joe ensam i fängelset, examensproven är över, Padraig sover i Joes rum, Cora kommer till Fergus rum.) Hur påverkar dessa förändringar Fergus?

Fergus är ombedd av sin mor att inte berätta om Joe för deras gäster. När han inleder kurirverksamheten åtar han sig att bevara ännu en hemlighet, dels åt Rafters, dels för sin egen säkerhets skull. Hur påverkar detta hemlighållande Fergus? Hur påverkas förhållandet till Owain i och med att Fergus inleder kurirverksamheten?

Plötsligt ändrar Lens mamma ton och ställer sig på hungerstrejkarnas sida. Varför tror du att denna förändring kommer så plötsligt? Hur påverkar Lens mammas beslut Fergus egen mamma? Vilka samvets kval genomlider hon, och varför funderar hon på om hon borde gå emot sina egna principer för att ställa sig på Joes sida? Hur skulle det gynna honom eller inte enligt henne själv?

Flera av Fergus handlingar – som anledningen till att han bjuder in Felicity och Cora till moderns Bed & Breakfast, går med på att bli kurir och brevet han skriver till Margaret Thatcher – syftar till att åstadkomma förändring. Vilken typ av förändring är det han hoppas på? Vad är hans önskan med förändringen? Hur ser han på sin egen möjlighet att förändra? Sker någon förändring?

”Vet du, Ferg ... killarna där inne ... de är mer som Joes familj nu än vi nånsin varit.” Det är Fergus mamma som säger detta till honom. Varför tänker hon så? Vad är det som har förändrats i familjen?

Upptäckten av Mel utgör en stor förändring i Fergus tillvaro. På vilket sätt blir upptäckten av Mel viktig för Fergus, och vad är det som gör att han återkommer till tankarna på henne hela tiden?

”Allt blev bättre innan det blev värre” säger Mel på sidan 212, alldeles i slutet av den andra delen. I hennes berättelse är den onde härskaren död och folket har blivit fritt. Vad som sedan blir värre får vi inte veta ännu. På vilket sätt återspeglas detta även i Fergus värld?

DEL 3 – KAMP ELLER FLYKT

Rubriken

Fundera till en början över tredje delens rubrik. Vad säger den? Vilka exempel på kamp och flykt kan du ge från berättelsens första och andra del, och från den tredje? Fundera på hur den bildar en helhet tillsammans med de första två rubrikerna?

Under hela den tid berättelsen utspelar sig rör sig Fergus tankar kring om han egentligen vill stanna i Irland eller resa utomlands för att studera. Vilka argument har han för att stanna och för att resa?

Slutsatsen blir att Fergus till slut reser – han lämnar hemmet för studier utomlands. Vad har lett fram till det slutgiltiga beslutet att resa?

Tredje anblicken

Bokens slutuppgörelse skakar Fergus i grunden, och både Fergus och vi som läsare inser att varken den första eller andra anblicken har berättat hela sanningen. Hur påverkas Fergus av berättelsens händelser? Hur skulle du säga att han förändras genom historien? Växer och utvecklas han som person på något sätt? Hur tar Fergus till sig insikten om vem farbror Tally egentligen är?

Har du andra exempel på, i boken eller ur din egen verklighet, där en första eller andra anblick inte kan förklara hela situationen? Hade Fergus på något sätt kunnat få hela situationen klar för sig tidigare? Vad var det som gjorde att han inte fick det?

Konflikter

Vilka konflikter ställs Fergus inför i berättelsen? Vilken typ av konflikter är det (inre, yttre, människa mot människa, människa mot natur, människa mot samhälle etc.)?

Margaret Thatcher, Storbritanniens (och därmed även Nordirlands) premiärminister, vägrar att ge efter för hungerstrejkarnas begäran att bli erkända som politiska fångar. Detta beslut resulterar i tio fångars död. Thatcher förblev fast i sin uppfattning att deras handlingar (som inkluderade skjutningar, bombningar och andra terroraktioner) var kriminella. Håller du med henne, varför eller varför inte?

Farbror Tally ljuger för Fergus om sin inblandning i "Konflikten", och Michael Rafters ljuger för Fergus om vem som ligger bakom smuglingen av paketet över gränsen. Vilka motiv har de till sina lögnar? Vill de skydda Fergus eller sig själva?

Barnet i mossen ställer många frågor om nationalism och terrorism – frågor som är plågsamt aktuella i vårt samhällsklimat idag. Genom att berätta om ett Nordirland i dåtid berättar Dowd samtidigt om konflikter i vår tid. Dessa paralleller vill hon få oss att inse genom att i själva berättelsen visa exempel på paralleller bakåt i tiden. Hon ger läsaren dessutom en ännu tydligare anvisning när hon låter Felicity, arkeologen, säga: "Det är precis vad historien är. En varning. Till oss alla. Fast oftast lyssnar vi inte." (s. 107) Eller Fergus tänka: "En känsla av att alla tider löpte jämsides drabbade honom. Var det 1981 eller år 80? Kunde både tiderna existera samtidigt? Kunde den sista kyssen med Cora vid vildaplarna pågå i evighet, i ett universum där alla ögonblick var ständigt närvarande?" (s. 311). Vilka paralleller kan du själv dra mellan Fergus och Mels berättelser och din egen tid?

Fundera över hur det vi-och-de-tänkande som beskrivs i *Barnet i mossen* ser ut i Sverige och i världen idag. Dowd ger oss flera olika perspektiv i Owain, Fergus och Joe – hon vill genom berättelsen hjälpa oss att sätta oss in i hur andra människor tänker, som har en annorlunda ståndpunkt än vi själva. Välj ut en konflikt i dagens samhälle och försök sätta dig in i båda sidors argument för att förstå deras olika ageranden.

Joe säger: "Pacifism är lyx, Ferg. Det är ingenting för sådana som vi." (s. 99). På vilket sätt har han rätt, och på vilket sätt har Fergus också rätt? Är krig alltid fel? Tänk dig att Sverige idag skulle invaderas av en terrorgrupp som massavrättar oskyldiga människor och inför lagar som strider mot vår egen uppfattning om rätt och fel. Skulle du vilja att vi kämpar för vårt självstyre eller ger upp för att slippa mer blodspillan?

Konflikten på Nordirland har pågått under lång tid, och Dowd visar i berättelsen på hur den blir ett socialt arv. Barnen ärver ståndpunkter av sina föräldrar, och blir tvungna att välja sida. Oavsett om man beskriver sig som katolik eller "förtappad pingstvän" (s. 53) så har de alla en position i förhållande till varandra. Kan du se exempel på sådana politiska eller andra sociala arv i dagens samhälle?

Självuppoffring

Självuppoffring är ett genomgående tema i berättelsen. Dowd visar här exempel på olika typer av självuppoffring med olika resultat. Samtidigt som hon visar hur Joes självuppoffring leder till lidande för dem i hans närhet, ger hon exempel på hur självuppoffringen även kan leda till ett bättre liv för dem runt omkring i fallet med Mel.

Barnet i mossen börjar kort efter att Bobby Sands svultit sig till döds, i hopp om att få Thatcher att uppgradera hans gelikar till politiska fångar. Fergus mamma uttalar sig starkt emot strejken, hon kallar det en "tragedi" som dödar män över "några gamla paltor" (s. 42). Fergus pappa har en motsatt åsikt, då han menar att strejkarna gör en ädel uppoffring. Fergus anser också att hungerstrejken är ett slöseri på liv. Han plågas av sin brors val att ansluta sig till hungerstrejkarna och undrar gång på gång om Joe förstår hur mycket hans död kommer att skada hans familj. Vilka exempel på skador är det Fergus ser framför sig?

Men Fergus gör också självuppoffringar, både då han beslutar sig för att föra paketen över gränsen, och då han avslöjar sig själv för fienden. Vad är det som leder fram till beslutet att föra paketen över gränsen åt Michael Rafter? Hur känner han inför det? Varför tror du att han har så svårt att sluta när han väl är involverad? Och varför väljer han till slut att berätta för just Owain, som är den som har störst anledning att skada honom för det han gjort?

Den självuppoffring Mel gör liknar Joes: hon offerar sig själv för att andra ska få det bättre. Hon tar ett dödsstraff för ett brott som hon inte har begått. Varför gör hon detta? Vilka anledningar har hon?

Både Mel och Joe ger sitt liv för ett högre syfte. Varför tror du att de väljer att göra det? Tycker du själv att de syften de offerar sitt liv för är värda det? Leder deras död till en bättre värld? Hur påverkas deras respektive samhällen och familjer av deras uppoffringar?

Livet och kärleken

Trots sin djupa utforskning av självuppoffringen ger Dowd i *Barnet i mossen* en hoppfull bild av livet, som något underbart och värt att rädda och bevara – även i tider av våld och konflikter. Fergus växer upp i en miljö där oskyldiga människor dödas bara för att de bor i ett särskilt land och där människor tar livet av sig för att göra ett politiskt statement. Fergus har mitt i allt detta ett starkt och positivt engagemang för livet. Hans framtidsdröm är att läsa till läkare för att kunna rädda liv.

I början vill Fergus till varje pris hålla sig utanför "Konflikten", men eftersom hans familj och samhället är så djupt indragna blir det svårt att i längden förhålla sig neutral. När han blir tvingad att ta ställning i olika frågor väljer han uteslutande att respektera livet. Kan du ge några exempel? Fundera på med vilka argument han konfronterar Joe i fängelset och hur han bemöter fienden i form av Owain.

Fundera över hur Fergus beslut att agera kurir av vad han misstänker är sprängmedlet Semtex står i förhållande till hans respekt för livet. När han gör detta val väljer Fergus att värdera livet på människor i sin närhet mer än livet på främmande människor. Men han ångrar sig då han ser nyhetssändningen av de två oskyldiga kvinnorna som dött i bområdet, och övermannas av skuldkänslor. Det är då han beslutar sig för att offra sitt eget liv om det skulle behövas, för att, som han tror sig, sluta hjälpa Provisoriska IRA att döda fler människor.

När Fergus inser att han inte alls sprungit ärenden åt Provisoriska IRA är det som att han får en andra chans i livet. Hur förvaltar han den?

Fergus lyckas med sin argumentering övertyga sin far om att rädda Joes liv, mot Joes egen vilja. Hur tror du att Joe reagerar om han slutligen vaknar upp ur sin koma? Reflektera över Therasas reaktion på sidan 323.

Både Fergus och Mel upplever i berättelsen den första kärleken. Vilka paralleller kan du dra mellan deras upplevelser och relationernas utgångar? Är kärleksupplevelserna positiva eller negativa i berättelsen, och vad har de för betydelse i Mels respektive Fergus liv?

I slutet av berättelsen blandas livet och döden i en mix av Owains och Tallys död och de tre B:n som ramlar ur kuvertet med provresultatet och gör det möjligt för Fergus att börja ett nytt liv. Fergus tankar om framtiden då han ger sig iväg andas hopp om livet, och befäster berättelsens tro på att det alltid är bättre att välja livet före döden. Fundera över vilken inställning till livet och döden som Fergus, Mel, Felicity etcetera har?

Språket

Siobhan Dowd berättar historien ur Fergus perspektiv, men ur tredje person. Som läsare vet vi det som Fergus vet, och de avslöjanden han upplever upplever vi med honom. Försök skriva om ett stycke av berättelsen i första person och se hur den förändras. Varför tror du att Dowd valt just detta berättargrepp?

Hur skiljer sig Mels historia språkligt från Fergus historia?

I vissa bitar låter Dowd Fergus tala i jag-form, hur löser hon det?

Titta på hur Dowd använder sig av tidsangivelser. Hur varierar hon sättet att ange tid, och hur undviker hon klockslag? Till exempel:

"De hade överlistat dagen." (s. 13)

"Morgonens kyla var borta. Solen sken skarpt." (s. 148)

"Klockan hade passerat tedags." (s. 200)

Titta på hur Dowd använder sig av beskrivningar. Hur anpassar hon liknelserna efter situationen? Till exempel:

"Caths ansikte var en enda tragisk förlust." (s. 44)

"Till och med gräset slokade." (s. 175)

"Cora kom insvävande i hans rum." (s. 183)

Dowd stoppar in en del lätttexter i texten, som hon låter Fergus höra i sitt huvud. Vad har de för betydelse för berättelsen?

Egna reflektioner

Vad har läsningen betytt för dig? Finns det något mer du upptäckt i berättelsen, som inte behandlats här ovan? Plocka gärna ut några bitar som du reagerat på, positivt eller negativt, och dela med dig av dem till dina medläsare.

Efter att ha diskuterat boken med andra, upplever du att alla uppfattat den på samma sätt som du, eller har du omtolkat några upplevelser utifrån andras läsningar?

Siobhan Dowds berättelser är fulla av iakttagelser och detaljer som kan vara lätta att förbise vid en första läsning. Prova att slå upp boken slumpmässigt och läs en sida var som helst – och se om du hittar några detaljer som du missat.